

Міністерство освіти і науки України
Київський національний торговельно-економічний університет
Харківський торговельно-економічний інститут КНТЕУ

Факультет економіки та управління
Кафедра маркетингу, менеджменту та торговельного підприємництва

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Технічні засоби митного контролю

повна назва навчальної дисципліни

для підготовки
студентів ступеня
вищої освіти

бакалавр

молодший бакалавр,
бакалавр чи магістр

року набору 2017

галузі знань

07 Управління та адміністрування

шифр і назва галузі знань

спеціальності

076 Підприємництво, торгівля та біржова
діяльність

шифр і найменування спеціальності

освітня програма

Митна справа

назва освітньої програми

академічні групи

МС-17

шифри академічних груп

статус дисципліни

обов'язкова

Харків, 2020 рік

Розробник:

Янушкевич Дмитро Анатолійович,
доцент кафедри маркетингу, менеджменту
та торговельного підприємництва, кандидат
технічних наук, старший науковий
співробітник

прізвище, ім'я, по батькові повністю, посада повністю,
науковий ступінь, вчене звання повністю

10.09.2020 р.

Керівник (гарант)
освітньої програми

Чуйко Марина Миколаївна,
доцент кафедри маркетингу, менеджменту
та торговельного підприємництва, кандидат
технічних наук

прізвище, ім'я, по батькові повністю, посада повністю,
науковий ступінь, вчене звання повністю

10.09.2020 р.

Програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри
маркетингу, менеджменту та торговельного підприємництва

назва кафедри

протокол від 10.09.2020 р. № 01.

Програму розглянуто та затверджено на засіданні методичної комісії
інституту, протокол від 11.09.2020 р. № 01.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча програма навчальної дисципліни «Технічні засоби митного контролю» розроблена відповідно до освітньої програми підготовки «Митна справа» спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» галузі знань 07 «Управління та адміністрування».

Метою викладання навчальної дисципліни є формування у студентів загальних та фахових компетентностей щодо технічних засобів митного контролю, які застосовуються в Державній митній службі України.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є технічні засоби, методи та форми митного контролю, які застосовуються в Державній митній службі України.

Міждисциплінарні зв'язки вивчення навчальної дисципліни ґрунтуються на знаннях навчальних дисциплін «Митна справа», «Товарна номенклатура зовнішньоекономічної діяльності», «Товарознавство» «Фізичні методи дослідження», «Хімія», «Матеріалознавство та основи технології виробництва товарів» та є основою для подальшого засвоєння навчальних дисциплін, таких як «Митно-посередницькі послуги», «Електронна митниця».

Мова викладання – українська.

2. ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Навчальна дисципліна забезпечує набуття студентами:

загальних компетентностей:

ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях;

ЗК 5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;

ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

фахових компетентностей:

ФК5. Здатність визначати та оцінювати характеристики товарів і послуг в підприємницькій, торговельній, біржовій і митній діяльності, зокрема здійснювати товарознавчу оцінку та контроль якості товарів.

ФК6. Здатність здійснювати діяльність з дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької, торговельної, біржової і митної діяльності.

ФК7. Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних, біржових і митних структур, зокрема забезпечувати контроль за дотриманням заходів тарифного та нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

ФК9. Здатність до організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних, біржових і митних структур, зокрема здійснювати митні процедури та виконувати митні формальності.

Програмних результатів навчання:

ПРН 1. Використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі, біржової діяльності та митної справи й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях.

ПРН 2. Застосовувати набуті знання для постановки та вирішення завдань в практичній підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності та митній справі.

4. Використовувати сучасні інформаційні і телекомунікаційні технології обміну та розповсюдженню професійно спрямованої інформації у сфері підприємництва, торгівлі, біржової діяльності та митної справи.

ПРН 8. Застосовувати одержані знання й уміння для

ініціювання та реалізації заходів у сфері збереження навколишнього природного середовища здійснення безпечної діяльності підприємницьких, торговельних, біржових та митних структур.

ПРН 15. Оцінювати характеристики товарів і послуг у підприємницькій, торговельній діяльності та при здійсненні митного контролю та митного оформлення товарів за допомогою сучасних методів.

ПРН 17. Вміти вирішувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних структур та з питань державної митної справи і розв'язувати проблеми у кризових ситуаціях з урахуванням зовнішніх та внутрішніх впливів

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Роль і значення технічних засобів митного контролю у здійсненні митної справи

Митна справа та її завдання. Принципи здійснення митної справи. Роль та місце технічних засобів митного контролю у здійсненні митної справи.

Митний контроль. Загальні принципи здійснення митного контролю. Тривалість перебування під митним контролем. Форми та обсяги митного контролю. Характеристика форм здійснення митного контролю. Вибірковість митного контролю. Типові технологічні схеми здійснення митного контролю. 2. Правова основа застосування ТЗМК.

Тема 2. Загальна характеристика технічних засобів митного контролю

Технічні засоби митного контролю, та вимоги, які до них висуваються. Застосування технічних засобів при здійсненні митного контролю.

Методи і технічні засоби митного контролю. Загальні та специфічні вимоги до технічних засобів митного контролю. Використання досягнень науково-технічного прогресу у митній справі. Залучення спеціалістів та експертів для участі у здійсненні митного контролю. Класифікація технічних засобів митного контролю. Вимоги до оснащення митниць технічними засобами митного контролю. Критерії оцінки ефективності застосування технічних засобів митного контролю. Проектування ліній митного контролю. Контроль за використанням технічних засобів у митних органах.

Тема 3. Пошукові засоби митного контролю

Вимоги до рентгенівських апаратів, що використовуються для митного контролю. Фізичні основи роботи рентгенівських апаратів. Характеристика основних видів рентгенівських апаратів. Скануючі рентгенівські апарати серії «Поліскан». Правила експлуатації рентгенівських апаратів.

Засоби для виявлення зброї та вибухових пристроїв. Фізичні основи роботи металошукачів. Прилади для виявлення металевих предметів. Пошукові засоби візуального контролю.

Характерні ознаки зброї та вибухових пристроїв. Вибухові речовини. Основні прийоми приховування зброї та вибухових пристроїв від митного контролю. Прилади для виявлення зброї та вибухових пристроїв. Прилади для виявлення металевих предметів. Принципи будови та сфери застосування. Технічні характеристики основних типів металошукачів. Рекомендації щодо застосування металошукачів. Телевізійні системи пошуку та спостереження за об'єктами. Принцип будови та правила експлуатації ендоскопів. Порядок застосування оглядових дзеркал і щупів.

Тема 4. Технічні засоби ідентифікації об'єктів митного контролю

Експрес-прилади хімічного виявлення заборонених для переміщення через митний контроль об'єктів.

Принципи роботи технічних засобів ідентифікації об'єктів митного контролю. Детектори основних матеріалів. Експрес-аналізатори наркотичних речовин. Експрес-аналізатори вибухових речовин. Хімічне визначення проби дорогоцінних металів. Детектори дорогоцінних металів. Детектори коштовних каменів. Наркотичні та вибухові речовини. Способи їх виявлення. Організація радіаційного контролю в митній справі. Основні види дозиметрів та правила їх експлуатації.

Тема 5. Технічні засоби спеціального призначення

Прилади ідентифікації об'єктів за спеціальними позначками. Оптичні прилади дослідження об'єктів митного контролю. Встановлення автентичності документів, грошових знаків та цінних паперів. Елементи ідентифікації документів та грошових знаків. Ідентифікаційні ознаки основних видів цінних паперів. Технічні засоби встановлення автентичності документів, грошових знаків та цінних паперів. Прилади для перевірки дійсності особистих та митних документів, правдивості банкнот і цінних паперів. Технічні засоби накладання та контролю митних забезпечень.

Організація радіаційного контролю. Загальні відомості про радіоактивне випромінювання та радіоактивний контроль. Організація радіаційного контролю в митній справі. Прилади дозиметричного контролю. Основні види дозиметрів та правила їх експлуатації.

Тема 6. Технічні засоби виявлення закріплення та документування доказів у митній справі

Технічні засоби виявлення закріплення та документування доказів у митній справі. Технічні засоби та способи митного контролю на різних носіях інформації.

Слідчі валізи. Технічні засоби виявлення документування об'єктів, що можуть бути предметами порушень митних правил і контрабанди. Загальна характеристика та особливості носіїв інформації. Принципи будови найбільш поширених носіїв інформації. Технічні засоби митного контролю носіїв інформації та їх утилізації.

Засоби технічного забезпечення. Прилади для визначення ваги об'єктів, що переміщуються через митний кордон. Засоби зв'язку та захисту інформації. Засоби технічного забезпечення. Джерела живлення. Системи резервного живлення.

Забезпечення ідентифікації товарів, транспортних засобів комерційного призначення, приміщень та інших місць під час здійснення митного контролю. Залучення спеціалістів та експертів для участі у здійсненні митного контролю.

4.2. Структура навчальної дисципліни за формами навчання

Теми дисципліни	Обсяг у годинах																				
	денна форма										заочна форма										
	повна					скорочена					повна					скорочена					
	усього	у тому числі				усього	у тому числі				усього	у тому числі				усього	у тому числі				
Л		СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ		СРС	Л	СЗ	ПЗ		ЛЗ	СРС	Л	СЗ	ПЗ
Тема 1. Роль і значення технічних засобів митного контролю у здійсненні митної справи	30	4		4		22															
Тема 2. Загальна характеристика технічних засобів митного контролю	30	6		6		18															
Тема 3. Пошукові засоби митного контролю	30	6		6		18															
Тема 4. Технічні засоби ідентифікації об'єктів митного контролю	30	4		4		22															
Тема 5. Технічні засоби спеціального призначення	30	4		4		22															
Тема 6. Технічні засоби виявлення закріплення та документування доказів у митній справі	30	4		4		22															
Усього годин / кредитів ECTS	180/6	28		28		124															

Навчальні матеріали з освітнього компоненту доступні на Порталі навчальних ресурсів та інформаційної підтримки освітнього процесу інституту: <https://bit.ly/3ky2IuM>.

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Тема 1. Роль і значення технічних засобів митного контролю у здійсненні митної справи

Передбачено опрацювання питань, які подано нижче, і завдань, які доступні на Порталі навчальних ресурсів та інформаційної підтримки освітнього процесу інституту: <https://bit.ly/3ky2luM>.

1. Типові технологічні схеми здійснення митного контролю.
2. Правова основа застосування ТЗМК,

Тема 2. Загальна характеристика технічних засобів митного контролю

Передбачено опрацювання питань, які подано нижче, і завдань, які доступні на Порталі навчальних ресурсів та інформаційної підтримки освітнього процесу інституту: <https://bit.ly/3ky2luM4>.

1. Залучення спеціалістів та експертів для участі у здійсненні митного контролю.
2. Проектування ліній митного контролю.

Тема 3. Пошукові засоби митного контролю

Передбачено опрацювання питань, які подано нижче, і завдань, які доступні на Порталі навчальних ресурсів та інформаційної підтримки освітнього процесу інституту: <https://bit.ly/3ky2luM>.

1. Фізичні основи роботи рентгенівських апаратів.
2. Фізичні основи роботи металошукачів.

Тема 4. Технічні засоби ідентифікації об'єктів митного контролю

Передбачено опрацювання питань, які подано нижче, і завдань, які доступні на Порталі навчальних ресурсів та інформаційної підтримки освітнього процесу інституту: <https://bit.ly/3ky2luM>.

1. Принципи роботи технічних засобів ідентифікації об'єктів митного контролю.

Тема 5. Технічні засоби спеціального призначення

Передбачено опрацювання питань, які подано нижче, і завдань, які доступні на Порталі навчальних ресурсів та інформаційної підтримки освітнього процесу інституту: <https://bit.ly/3ky2luM>.

1. Елементи ідентифікації документів та грошових знаків
2. Загальні відомості про радіоактивне випромінювання та радіоактивний контроль.

Тема 6. Технічні засоби виявлення закріплення та документування доказів у митній справі

Передбачено опрацювання питань, які подано нижче, і завдань, які доступні на Порталі навчальних ресурсів та інформаційної підтримки освітнього процесу інституту: <https://bit.ly/3ky2luM>.

1. Принципи будови найбільш поширених носіїв інформації.

2. Забезпечення ідентифікації товарів, транспортних засобів комерційного призначення, приміщень та інших місць під час здійснення митного контролю.

6. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ, ПЕРЕДБАЧЕНІ НАВЧАЛЬНИМ ПЛАНОМ

Не передбачено навчальним планом.

7. ФОРМИ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Для визначення рівня засвоювання студентами навчального матеріалу використовуються наступні форми оцінювання та схема розподілу балів:

Осінь 2020/2021 н. р.

№	Рейтингові оцінки	Макс. бали за формами навчання	
		денна	заочна
1	Поточний контроль	60	
1.1	<i>Тема 1</i>		
	Опрацювання завдань на практичних заняттях	6	
	Відповідь на відкриті питання для самостійної роботи	3	
	Тестування на Порталі	2	
1.2	<i>Тема 2</i>		
	Опрацювання завдань на практичних заняттях	6	
	Відповідь на відкриті питання для самостійної роботи	4	
	Тестування на Порталі	3	
1.3	<i>Тема 3</i>		
	Опрацювання завдань на практичних заняттях	6	
	Відповідь на відкриті питання для самостійної роботи	4	
	Тестування на Порталі	2	
1.4	<i>Тема 4</i>		
	Опрацювання завдань на практичних заняттях	6	
	Відповідь на відкриті питання для самостійної роботи	3	
	Тестування на Порталі	2	
1.6	<i>Тема 5</i>		
	Опрацювання завдань на практичних заняттях	6	
	Відповідь на відкриті питання для самостійної роботи	3	
	Тестування на Порталі	2	
1.7	<i>Тема 6</i>		
	Опрацювання завдань на практичних заняттях	6	
	Відповідь на відкриті питання для самостійної роботи	3	
	Тестування на Порталі	2	
1.8	<i>Додаткові бали</i>	6	

№	Рейтингові оцінки	Макс. бали за формами навчання	
		денна	заочна
2	Підсумковий семестровий контроль (письмова екзаменаційна робота)	40	
2.1	Завдання на оцінювання теоретичних знань (комп'ютерне тестування).	10	
2.2	Завдання на оцінювання практичних навичок (розрахунково-аналітичне завдання)	20	
2.3	Завдання на оцінювання професійних вмінь (виконання логіко-структурної схеми з практикуму)	10	
3	Оцінка з дисципліни	100	

Під час організації освітнього процесу на Порталі використовуються наступні елементи:

- Опрацювання завдань на практичних заняттях: елемент «Завдання»;
- відповідь на відкриті питання: елемент «Завдання»;
- тестування: елемент «Тест»;

Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється за 100-бальною шкалою та шкалою ЄКТС. Умовою допуску до підсумкового семестрового контролю є виконання програми навчальної дисципліни і отримання оцінки за виконання завдань поточного контролю не менше ніж 36 балів. Мінімальна загальна кількість балів для отримання позитивної оцінки з дисципліни – 60.

Організація та проведення контрольних заходів регламентується наступними нормативними документами:

- Положенням про оцінювання результатів навчання студентів у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ;
- Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

8.1. Основні джерела інформації

1. Мережко Н. В. Митна справа : підручник / Н. В. Мережко, П. В. Пашко, О. В. Рождественський ; за ред.. П. В. Пашка. – Київ : КНТЕУ, 2016. – 572 с.
2. Дейниченко Г. В. Технічні засоби митного контролю : навч. посібник у структурно-логічних схемах [Електронний ресурс] / Г. В. Дейниченко, Н. О. Афукова, Д. В. Дмитревський. – Харків. : ХДУХТ, 2015. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM); 12 см. – Назва з тит. екрана.

8.2. Додаткові джерела інформації

3. Ємченко І. В., Закусілов А. П. Методи і технічні засоби митного контролю : підручник / І. В. Ємченко, А. П. Закусілов. – Київ. : Центр учбової літератури, 2007. – 432 с.
4. Митний кодекс України [Електронний ресурс] : Закон України від 13 березня 2012 р. № 4495-VI // Верховна Рада України : офіційний веб-портал. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-15>. – Назва з екрана.
5. Про Митний тариф України [Електронний ресурс] : Закон України від 19 вересня 2013 р. № 584-VII // Верховна Рада України : офіційний веб-портал. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/584-18>. – Назва з екрана.
6. Customs risk management compendium – World Customs Organization. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.wcoomd.org/learning_custom_shome_alelearningoncustomsvaluation.
7. Berg H. Peter Risk management: procedures, methods and experiences. RT&A # 2(17). (Vol.1) 2010, pp. 79-95. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.gnedenko-forum.org/.../RTA_2_2010-09.p79.
8. Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції [Електронний ресурс] : Закон України від 2 грудня 2010 р. № 2735-VI // Верховна Рада України : офіційний веб-портал. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2735-17>. – Назва з екрана.
9. Про захист прав споживачів [Електронний ресурс] : Закон України від 1 грудня 2005 р. № 3161 // Верховна Рада України : офіційний веб-портал. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3161-15>. – Назва з екрана.
10. Положення про митні декларації [Електронний ресурс] : Постанова Кабінету Міністрів України від 21 травня 2012 р. № 450- V // Верховна Рада України. : офіційний веб-портал. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/450-2012>. – Назва з екрана.
11. Про затвердження Порядку виконання митних формальностей

при здійсненні митного оформлення товарів із застосуванням митної декларації на бланку єдиного адміністративного документа [Електронний ресурс] : Наказ Міністерства фінансів України від 30 травня 2012 р. № 631 // Верховна Рада України : офіційний веб-портал. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1360-12>. – Назва з екрана.

12. Деякі питання проведення заходів офіційного контролю товарів, що ввозяться на митну територію України (у тому числі з метою транзиту) [Електронний ресурс] : Постанова Кабінету Міністрів України від від 24 жовтня 2018 р. № 960 // Верховна Рада України : офіційний веб-портал. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/960-2018>. – Назва з екрана.

13. Про затвердження Порядку взаємодії структурних підрозділів та територіальних органів Державної фіскальної служби України із Спеціалізованою лабораторією з питань експертизи та досліджень ДФС під час проведення досліджень (аналізів, експертиз), Нормативів взяття проб (зразків) товарів для проведення дослідження (експертизи), форм акта про взяття проб (зразків) товарів та висновку [Електронний ресурс] : Наказ Міністерства фінансів України від 02.12.2016 № 1058 // Верховна Рада України : офіційний веб-портал. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1693-16#n21>. – Назва з екрана.

14. Положення про Єдину автоматизовану інформаційну систему Держмитслужби України [Електронний ресурс] : Наказ ДМС України від 04.11.10 № 1341 // База даних Державної фіскальної служби України : офіційний веб-портал. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/baneryi/mitne-oformlennya/subektam-zed/elektronna-mitnitsya/62603.html>. – Назва з екрана.

15. Питання пропуску через державний кордон осіб, автомобільних, водних, залізничних та повітряних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними [Електронний ресурс] : постанови Кабінету Міністрів України від 21 травня 2012 р. № 451 // Верховна Рада України : офіційний веб-портал. – Режим доступу: – <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/451-2012-%D0%BF>). – Назва з екрана.

16. Порядок верифікації (перевірки достовірності) сертифікатів і декларацій про походження товару з України [Електронний ресурс] : Постанова Кабінету Міністрів України від 9.12.2015 № 1029 // Кабінет Міністрів України: офіційний веб-портал. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/control/ru/cardnpd?docid=248706062>. – Назва з екрана.

17. Валинкін О. О, Технічні засоби митного контролю : методичні вказівки щодо виконання самостійної роботи для студентів денної форми навчання / О. О. Валинкін. - Суми, 2011. - 42 с.

18. Шершун А. А. Митні правила в Україні : підручник / А. А. Шершун. -Харків : Факт, 2013. -512 с.

19. Дейниченко Г. В., Ануфова Н. О. Технічні засоби митного контролю : підручник / Г. В. Дейниченко, Н. О. Ануфова. – Харків : ООО «Редакция мир техники и технологий», 2007. – 512 с.

20. Кельман І. І., Ємченко І. В. Технічні засоби митного контролю : підручник / І. І. Кельман, І. В. Ємченко. - Львів-Київ: «Тріада плюс», 2007. – 392 с.

21. Митне регулювання України: національні та міжнародні аспекти : монографія / І. Г. Бережнюк [та ін.] ; за заг. ред. І. Г. Бережнюка. – Дніпропетровськ : Академія митної служби України, 2009. – 543 с.

22. Управління ризиками в митній справі: зарубіжний досвід та вітчизняна практика : монографія / І. Г. Бережнюк [та ін.] ; за заг. ред. І. Г. Бережнюка. – Хмельницький. : ПП «Мельник А. А.», 2014. – 288 с.

23. Інформація щодо законодавства з питань державної митної справи [Електронний ресурс] // Державна фіскальна служба України. Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/zakonodavstvo/mitne-zakonodavstvo/zagalna-informatsiya/>. – Назва з екрана.

24. Зовнішня торгівля окремими видами товарів за країнами світу [Електронний ресурс] : [статистична інформація] // Державна служба статистики України. Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>. – Назва з екрана.

25. Митна статистика [Електронний ресурс] // Державна фіскальна служба України. Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/ms/>. – Назва з екрана.

26. Митне оформлення [Електронний ресурс] // Державна фіскальна служба України. Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/baneryi/mitne-oformlennya>. – Назва з екрана.

27. Украинская классификация товаров ВЭД [Електронний ресурс] : [сайт інформаційної підтримки для учасників ЗЕД QD Professional]. Режим доступу: <https://www.qdpro.com.ua/uktzed>. – Назва з екрана.

28. Таможенный калькулятор [Електронний ресурс] : [сайт інформаційної підтримки для учасників ЗЕД QD Professional]. Режим доступу: <http://www.qdpro.com.ua/calc>. – Назва з екрана.

29. Расчет таможенных платежей [Електронний ресурс] : [сайт інформаційної підтримки для учасників ЗЕД MD office]. Режим доступу: <https://www.mdoffice.com.ua/ru/aMDOPayAcc.html>. – Назва з екрана.

30. Электронное декларирование [Електронний ресурс] : [сайт інформаційної підтримки для учасників ЗЕД MD office]. Режим доступу: https://www.mdoffice.com.ua/ru/aMDOSForum.ForumRules?p_id=59. – Назва з екрана.

31. Єдине вікно [Електронний ресурс] : [сайт інформаційної підтримки для учасників ЗЕД MD office]. Режим доступу: https://www.mdoffice.com.ua/ru/aMDOSForum.ForumRules?p_id=101. – Назва з екрана.